

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adausele sale „Foaia Inter.”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2 dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă

inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte

Manuscripte nu să dau napoi.

În mormînt s'au pus...

Și nu vedem zorile învierii!...

Nu trecem numai prin săptămîna grelelor și sfășietoarelor patimi a Celui ce a intrupat în Sine tot ce e mai curat, mai nobil, mai luminat, pe dumnezeirea înșasi, și nu vedem numai punerea Lui în mormînt, — ci în acelaș timp trăim și cumplete zile de patimi și de punere în mormînt a sufletului nostru național, a nădejdlor noastre ce să intraripaseră, dar căroră iară le vărsară mâni pîgînd plumb pe aripi, ca să le tragă spre pămînt și să le apropie de gura deschisă a mormîntului demult gătit lor...

Iarăși ne plutește naintea ochilor chipul posomorît al stărilor noastre de obște azi, și ne tulbură ori-ce bucurie. Ni-să pare că ni-s'a rupt ceva în inimă. Ne pare că suntem cu mort în casă, decînd vedem cîte lanțuri vrăjite s'au aruncat de fariseii și cărturarilor zilelor noastre, asupra celei mai bune pîrghii ce avea poporul nostru în truda sa de înălțare spre cultură și spre neatîrnare: asupra preoțimei române!

Că ori-cît de mare și, în parte, îndreptățită ar fi durerea și desamăgirea noastră pe urma celor întîmplate pe alocurea în sînul acestei preoțimi, trebuie totuși să cunoaștem, că dacă și la atît s'a ridicat acest popor român, apoi numai cu ajutorul acestei preoțimi, care și simțea a fi un trup și un singe cu poporul, s'a ridicat! Ea, preoțimea, a fost aproape singura și cea mai bună pîrghie, prin care conducătorii naționali mai luminați și mai sus puși, ridicau însuși poporul spre sine și spre lumină!...

Azi mânilor unor guvernatori vicleni și hafni, ne-au

zmulș acuș de tot din mână această prea prețioasă și mult folositoare pîrghie, și ca în mormînt au pus-o, și peatră grea, pe care e săpată „lege” aspră, răsturnat-au peste ea!

Și poporul nostru, în marea lui majoritate, rămas-a ca ologul dela lacul Vitezdei, să strige: „Doamne, de azi încolo, om nu am, care să mă ajute spre tămăduire!...”

Acesta e adevărul asupra stării lucrurilor noastre de obște, azi.

De aceea, toți cîți năzuim spre învierea poporului român din țările coroanei ungare, nu putem avea azi un gînd mai mare, care să bată mai pripit la ușa minții noastre cerînd deslegare, ca gîndul, că *în ce chip să ne recîștigăm iarăși pîrghia ce ne-a lunecat de tot, ori aproape de tot, din mîni, ca să ni-o asigurăm pentru noi, și să nu lăsăm să ajungă cu totul o unealtă în mânilor potrivnicului?*

Acei Români sârbează mai cu cuviință aceste sfinte zile ale învierii celui pus în mormînt, dar care a treia-zi mai luminat a înviat, — care să vor adînci cu gîndul asupra chipului, cum am putea înlătura dela noi marea primejdie ce să abate peste noi, recîștigînd libertatea de mișcare și lucrare a pîrghiei de înălțare a poporului nostru: a preoțimei? Căci numai atunci putem fi iarăși liniștiți de viitor și iarăși plini de nădejde, că vom ajunge să prăznuim cu o oră mai curînd mult dorita zi de înviere deplină și măreață a iubitului nostru neam, în această patrie!...

Noi nu credem că e cu neputință acest lucru. E cu putință! — Poporul nostru care a scăpat din mână în cele mai multe locuri școala, pîrîndu-i prea grea susținerea învățătorului după legea nouă, — nu să poate să lase să-i scape și preotul! Macar pe acesta unul să și-l *mintuiască!* Să i-să ceară nu-

mai cu minte de cătră cei chemați. Și o va face.

Iar' cînd asta s'a făcut: *învia-vom!*

UNELE—ALTELE

Destrămare în coaliție.

Guvernul dela Pesta, zis al »coaliției« (Insoțirii dintre partidele koșutist, andrașist și poporal-catolic), dela început a avut înfățișarea și firea oalei făcute din mai multe hîrburi legate de-olaltă cu drot. Acum să pare că drotul a fost mîncat de rugină, plesnește și oala e pe cale a să desface în hîrburile din care fuseșe »forostuită«.

Nainte de a să ivi pe cer, dinspre Sîrbia, norul negru al primejdiei războiului, cele 3 partide începuse a să certa de-a binele. Pe timpul primejdiei s'au liniștit și au tăcut, cu sloiul de ghiață în sîn, că o fi bătăe mai mare ca cea dintre ele. Acum că primejdia acelei bătăi e trecută, să luără iară de harță ele între ele.

Da, e încordare mare în lumea politicilor la putere, în Pesta. Că o parte a koșutiștilor cere desfacerea băncii împărăției, zisă »Banca Austro-Ungară« în două, o parte deosebită a Austriei și alta cu totul neatîrnătoare, a Ungariei. Și cei din Viena nu vreau să le facă pe plac. Și ministrii văd că nu pot zmulge treaba asta dela Viena, și își indeamnă taberele, partidele, să tacă. Ci koșutiștii să umflă în pene că nu și nu! Trebuie să ni-să deei Andrașiștii ocărăsc pe koșutiști că le primejdiesc șederea la putere. Și de aci acuși pîruială între ei.

Ministri unguri zic, că desfacerea de tot nu să va putea, dar poate că vor afla ei un chip de a mulțumi și lumea maghiară, făcînd ceva schimbări la banca de azi, făcînd din ea o »bancă de cartel« a Austriei și Ungariei, asupra căreia drepturile Ungariei, totuși să fie mai ridicate. De n'o pot nici asta, — guvernul trebuie să abzică! Și aci apoi e întrebarea, că cine să-i urmeze? Koșutiștii vreau să iee atunci ei singuri frînele, fără celelalte dărabe din oala de azi. Atunci acelea ar trece ca opoziție (partide de împotrivire) în

dietă. Și s'ar începe apoi viața încordată și în dietă și în țară, între partidele maghiare ce azi să sprîginesc una pe alta în jurul oalei și cu mânilor prin ea.

Să pare că nu mult o mai pot duce laolaltă, că i-au apucat toanele rele alui April.

*

Turci pe la noi.

Pornită pe calea unei prefaceri în înțelesul bun, pășînd spre căile mai luminate al vieții de stat „moderne”, — Turcia își dă silința a-și primeni așezemintele dătătoare de viață în stat, înlocuindu-le cu forme tot mai înaintate, probate ca bune prin viața celorlalte state cu cultură înaltă.

În acest scop îndată după Paștile creștine, o societate (o ceată mai mare) de bărbați învățați turci, în frunte au chiar un Prinț, un fiu al Sultanului (Împăratul turcesc), va plecat din Tarigrad să facă cercetări asupra așezemintelor economice și politice ale citorva state europene mai mari. Ca întîi punct al călătoriei lor de studiu și-au luat Austro-Ungaria, avînd de gînd să vină la Viena și Pesta spre a cerceta aci cîte toate.

Îndeosebi la Pesta Turcii vor fi primiți cu mare alaiu, căci Ungurii s'au găsit neam de singe cu aceia, și îi linguşesc acuși cu asta, de bucurie că și-au descoperit și ei un popor cît de cît înrudit în Europa asta, în care ei sunt așa de străini du pă viță. Nemții sunt cam rude cu Englezii, Francezii sunt frați buni cu Italiënii, Spaniolii și Românii, Rușii au frați pe Sîrbi, Bulgari, Slovaci, Croați, Poloni; numai Ungurii, Turcii și Grecii stăteau fără popoare înrudite. Acum să găsiră și din aștia doi ca neamuri!...

Doar cu atîta nu fac tocmai bine Ungurii că să fălesc cu nemșugul Turcilor, pentru-că aceia, de au fost până ca ieri tipuri ale domniei *volnice*, călcătoare în picioare a ori-cărei legi și dreptății, cînd așa le venea la socoteală, — azi Turcii au pornit'o pe calea libertății largi, în vreme-ce în Ungaria cea cu libertăți largi *pe hîrtie*, lucrurile să împing de politiciii dela frîne a pune sub genunchi ori-ce libertate nobilă, largă, avîntată, și a o gîtui cu mână de călăi! Și

ne-om trezi că Turcii ce vin Ungurilor ca oaspeți, puși alături de politiciii acestora, o să apară mult mai în lumină ca aceștia!

Dar vom mai vorbi după-aceia vor veni și li-om auzi graiul și li-om vedea mersul minții și înclinarea inimii.

† Alexandru Mocsonyi

La sfârșitul săptămânii trecute, în 1 spre 2 April noaptea, a încetat din viață la moșia din Birchis însemnatul bărbat Alexandru Mocsonyi de Foen.

În Alexandru Mocsonyi neamul nostru românesc din țările coroanei ungare perde pe un luminat și mare fiu al său.

După-ace și-a sfârșit învățătura la școlile înalte din Pesta, Viena și Graz, Alexandru Mocsonyi întors acasă a intrat îndată în șirul luptătorilor naționali!

Nu era încă nici de 24 ani, și ajungând gol cercul de deputat dela Rittberg în 1865, tinerul Alexandru păși acolo de deputat, că doar e cerc în care Românii sunt cei mai număroși și lor li-să cade scaunul în dietă pentru acel cerc! Din partea stăpînirii pășise un mare proprietar Wukner, a cărui tată era consul guvernial în Viena, așadar om al puterii, — ci tinerul Alexandru păși contra lui cu curagiu!

Alegătorii români să însuflețiră pentru frumosul și inimosul tiner, și îl urmară cu drag și îl cinstiră cu mulțimea voturilor lor! Președintele de alegere, văzînd că omul stăpînirii cade, că Mocsonyi are tot mai multe voturi ca el, puse la cale pe cîțiva derbedei ce-l slugeau, ca să iscodească ceva bătaie și larmă și tulburare pe afară, pentru-ca el să poată zice că s'a făcut răzmiriță și să risipească alegerea, fără a o încheia și a da cartea de deputație în mîna Valahului Mocsonyi.

Așa și făcînd Rupt ales ca la Dobra! Fie că ei au învățat dela volnicul prezeș dela Dobra, fie că asta dela aceia. Destul că Mocsonyi nu-și pntu vedea deputăția în mîna!

Fu alegere nouă. La noua alegere bravii alegători români veniră și mai îndrîgîți și steteră și mai strînși în jîrul luminatului tiner! Și îl scoaseră ales cu mare putere de voturi peste omul stăpînirii.

Așa își făcî Alexandru Mocsonyi intrarea în viața de obște: prin un pas plin de farmec și de mindrie națională!

Mergînd apoi în dietă, acolo să purtă în același chip strălucit, ideal! Avînd să iee și el cuvînt la o desbatere, își începu vorbirea așa:

„Păstrîndu-mi dreptul de a vorbi aici românește, în limba mamei mele, folosesc de astădată limba ungurească numai pentru cuvînte de oportunitate

(așa aflînd acum odată de trebuință)!”

Adecă el cerea, cit azi nimenea nu să mai gîndește macar a cere: *drept limbei române și în dieta țării!* Căci uumai atunci ar fi poporul român deplin îndreptățit după numărul și însemnatătea lui în țară!

A luat apoi parte la toate mișcările naționale timp îndelungat. Dela un timp neplăcîndu-i cum merg treburile în țară și în politică, unde cu nici o dreptate nu mai poți da nainte, — s'a retras de pe cîmpul politic, arătîndu-și numai părerile din cînd în cînd, și încolo trăind mai ales pentru viața curat culturală, bisericească și economică.

Până la sfârșitul vieții să vede în toate adunările bisericii sale (si-noade și congrese), a fost un timp președintele „Asociațiunii” noastre culturale, și a spriginit toate mișcările culturale și economice și literare ale neamului. A spriginit mulțime de tineri la școli și unde i-s'a cerut sprigin la lucru bun și drept, peste tot locul a dat.

În Alexandru Mocsonyi poporul român perde un mare fiu al său!

Dzeu să-l odihnească în pace!

(Lucrarea lui economică e apreciată mai pe larg în adăusul nostru economic „Tovărășia” ce vine cu acest număr).

Naționalitățile

— marfă între atotputernici...

Din privilegiul morții lui Alexandru Mocsonyi, ziarul „Drapelul” din Lugoj aduce mai multe amintiri din viața fericitului bărbat.

Printre altele „Drapelul” scoate la iveală un interesant schimb de vorbe ce a avut loc între Mocsonyi, ca deputat în dieta din Pesta, cu Iuliu Andrassy, tatăl celui de azi.

Să desbătea în dieta planul de adresă către Tron.

Antoni Mocsonyi (fratele lui Alexandru) și Vincențiu Babeș, erau însărcinați de partidul național să cerce înțelegerea cu ministrul Francisc Deak, iar Alexandru Mocsonyi cu Iuliu Andrassy, cerînd ca în adresa către Tron, să se spună limpede și să se scoată la iveală *egala îndreptățire a popoarelor țării* cari formează Ungaria.

Cu acel privilegiu Andrassy a zis odată lui Mocsonyi:

— Nu umblați după lucruri fără rost (că adecă să cereți chiar îndreptățire de-opotrivă pentru popoarele voastre cu poporul maghiar), că doară Viena

pentru fiecare „lot” de îngăduințe de drept public, ne dă naționalitățile cu „funtul”!

Adecă, a zis Andrassy dacă noi face îngăduințe de un lot în dreptul public al Ungariei pe sama Austriei, — apoi cei din Viena pentru fiecare lot ne dă un funt de drepturi asupra voastră!

Un lot era măsura veche în Ungaria și un funt era 32 loti.

Cu alte cuvinte: popoarele nemaghiare din Ungaria, erau și pe atunci cum să vede că-s și azi, o marfă de tîrg între politiciii din Viena și Pesta. Celor din Viena le trebuesc drepturi de rang înalt asupra Ungariei, iar celor din Pesta drepturi asupra popoarelor nemaghiare din țară. Și să tîrguiau atunci, cum să tîrguie și azi, fiecare pentru aceea de ce are lipsă.

Și prețul tîrgului, era, să vede și atunci, și e încă și azi, tot: pielea noastră, naționalitatea noastră. La început — pe vremea absolutizmului, politiciii din Pesta nu aveau multă slobozenie de a face ce vreau cu popoarele nemaghiare ale țării, că puterea era (și mai e) în mîna Vienei. Ci Vienei trebuindu-i un lot de marfă plăcută ei: lucruri de drept public asupra Ungariei, le-a tot dat celor din Pesta cîte un funt din pielea nemaghiarilor pentru „lotul” cîștigat...

Ci Alexandru Mocsonyi i-a răspuns ministrului Andrassy:

— Viena făgăduiește multe, dar ține puține!

Acî a avut drept fericitul Mocsonyi. Dar nouă ne pare că dreptul din cuvîntul lui ne privește numai pe noi, nu și pe politiciii maghiari: Cînd Viena a avut lipsă să sparie pe politiciii năvalnici din Pesta, a mai pus cîte ceva în vedere, mijlocit și ascuns bine, — nemaghiarilor le-a făgăduit cîte ceva, cum fî, de pildă și făgăduința de *vot universal!* Dar dacă politiciii maghiari s'au apropiat de Viena cu lot-ul lor în mîna, — Viena și-a călcat cuvîntul, și-a făcut uitată făgăduința, nu față de aceia, ci față de noi!

Așa o face și cu votul universal. Cit îl făgăduia de sărbătorește, în chiar cuvînt împărătesc!, și iacă nu să făcî nimic din el.

Nici nu să vă face!

Așa că drept a avut Mocsonyi că Viena făgăduiește mult, dar ține puțin, — dar asta numai față de noi cei mai săraci și oropsiți!

Îi doare

întărirea noastre economică.

Pe politiciii maghiari și indeosebi pe scriitorii dela gazetele maghiare, îi doare ori-ce semn de înaintare și de întărire a Românilor, pe ori-ce tărîm. Ei ar voi să vadă că lupta noastră națională e tot așa de lipsită de roade repede a j u n s e, pe toate tărîmurile, cum e, bunăoară, în politica ce o ducem în dietă și afară de dietă, pentru drepturile ideale naționale.

Să fim bine înțeleși: în lupta politică din dietă, ca și în cea din afară de dietă pentru drepturile limbei și libertatea mișcării naționale, mulți cred că noi n'am ajuns și nu ajungem nimic vădit, pipăit real. Asta la părere așa e. Dar în fapt: pas cu pas totuși putem arăta spor, înaintare și aci!

Mai vădit însă și mai pipăit e sporul nostru pe teren economic: lucru ce îl scot la iveală mai bine ca ori-ce, socotelile încheiate ale băncilor române, an de an, socoteli cari arată o frumoasă creștere de avere națională.

Și asta îi supără pe gazetarii și pe scriitorii politici ai concetățenilor maghiari. Ei își arată pe față și viu neplăcerea lor de acest fel. Așa, de pildă, în foaia „Bud. H.” de Dumineca trecută (4 April), un redactor al acelei foi aduce în schiță cuprinsul unei cărți scrisă englezește, pe sama luminațiilor Englezi, de cutare peană simbriașă ungurească. Și în acea carte simbriașul, vorbind de stările din Ungaria, cînd grăește despre Nemaghiari, să năcăjește mai ales pe *băncile* naționalităților, căci vede că în umbra și sub scutul acestora să adăpostesc și cresc cît mai mulți bărbați cărturari români de frunte, cari nu pot fi așa ușor purtați de nas, ca, de pildă altfel de oameni în altfel de slujbe de obște.

Ci ca să miecească pe ei poate vrednicia poporului român, și a mișcării politice românești simbriașul scrie, că toată politica românească o fac az conducătorii români de pe la bănci, iar aceștia o fac numai din simplă „speculă” (!).

„În fruntea tuturor băncilor

— zice foaia maghiară, — stau tot „agitatori“ (ațițători ai poporului asupra Maghiarilor nevinovaților,) pentru cari e treabă de „geșeft“ ca poporul român, slovac, sîrb, să meargă la banca lor, și nu la cele maghiare... (O fi!...)

Passivitatea valahă nu a fost priincioasă băncilor și de aceea „agitatorii“ au dat'o pe politică activistă. Trebuie propovedit în piață ura contra Ungurilor, că asta ajută băncii. După părăsirea passivității, s'au sporit deodată băncile. Ceea-ce să vede din asămănarea desvoltării lor în cei din urmă 11 (unsprezece) ani, adică dela 1890, până la 1904, cînd s'a gătat cu passivitatea. Iată ce vedem:

In	erau bănci române.	Conducători la ele	Capitalul băncilor în coroane	Ciștig în coroane
1890	17	196	1.843.300	321.000
1904	82	1083	10.568.000	1.561.000

Care va să zică, numărul băncilor românești a crescut în acest timp (de 11 ani numai) cu 65% la sută, iar capitalul, banii băgați în acții, au crescut cu 82%.

„Dintre cei 15 deputați români, zice scriitorul maghiar, 13 sunt directori de bănci sau în slujbe ocîrmuitoare!...“

Și din astea foaia maghiară, trage încheierea „menunată“, că ceea-ce deputații nostri fac o fac numai din speculă!... Că așa le merge mai bine și lor și băncilor ce conduc.

„De aceea să aleg de deputați, zice, ca să-și facă banca mai cu vază în fața poporului. Intimplarea dela Cernova (unde la sfințirea de biserică gendarmii au împușcat în Slovaci în chip păgîn) a sporit venitul băncilor slovacăști. Tulburarea dela Pânade (unde honvezii unguri au omorît Români nevinovați și nearmați!...) încă a avut de urmare că în comitatul Albei de jos au răsărit bănci românești nouă, și deputatul Dr. Maniu, acest tribun al poporului, avocatul băncii „Patria“ e mai popular decum era și „geșeftul“ lui înflorește mai bine ca înainte!“

Așa scrie Maghiarul din vorbă pe sama Englezilor.

În scrisurile lui sunt multe nărozii, multe lucruri ce n'au temei, — dar un lucru să vede bine: ura scriitorului și a ortacilor săi de păreri asupra băncilor românești, ca locuri unde să adună bogăție națională, și în jurul cărora cresc și să pot susține tot mai multe familii române ce dau neamului bărbați neatîrnători.

Iar cînd aceste bănci vor fi așezate pe temeiuri tot mai ideale, slujind încă și mai

bine decit azi nu numai în desvoltarea lor, ci și înălțarea culturală și economică a neamului, — năcazul lor va fi și mai răsunător, — și tare mult am dori să le dăm privilegiu a și-l mări în privința asta!...

Valul cu Sîrbia.

— Sîrbia nu-și sloboade de-așa rezervele de sub arme — și așa nici ai nostri din Bosnia nu pot pleca acasă! —

În Sîrbia lucrurile s'au liniștit mult. Guvernul sîrbesc a primit tot ce i-au dictat puterile europene, s'a făcut de-odată cuminte și treaz la cap, și a luat purtarea de bun vecin; a scris la Viena în pricina cu Austria, așa de pacinic și frumos, ca și cum n'ar mai vorbi cu „dușmanul“ de ieri. Iar cei din Viena au primit scrisurile sîrbesti cu zimbet prietinesc pe buze, și ca și cum ar vorbi cu un vecin din cei mai pacinici cu care n'a avut nici odată nimic! Așa-i azi lumea fățariei sus și jos, între mari și mici. Să-i stringi vecinului mîna cu „căldură“, să-i zici „dragul meu, ce mult mă bucur că te văd sănătos“, și în gînd să ai vorbele: „dar încă cît de mult m'aș bucura de te-aș putea mânca fript!“!...

Dragostea de buni vecini între cele două puteri altfel o zugrăvește faptul, că nici una nici alta nu-și pune armele jos din mîni așa precum era firesc să o facă îndată după ce conducătorii politiceii lor au căzut la înțelegere.

Sîrbiei îi e rîndul ca să-și trimită de grab rezerviștii acasă, să-i sloboază de sub arme, dînd prin asta sămînul viu al păcii, și ea întîrzie a o face. Pîn'a-cum n'a slobozit din ei mai nimic acasă. Poate că cei dela guvern simt trebuința a-i ținea sub arme, de teamă că vor izbucni tulburări în țară după desarmare, și așa îi mai țîn pe rezerviști gata, pînă să fie siguri și de pacea din lăuntru. Că de fapt e nemulțămire între Sîrbi, și ferbere care amenință mai ales familia domnitoare.

Lucrul însă are urmări proaste și pentru noi: Ziarul din Viena „Neue Freie Presse“ spune, că nici de trimiterea soldaților nostri grămădiți în

Bosnia, nu poate fi încă vorba, ci ei au a mai sta acolo, pînă nu vor vedea că în Sîrbia s'a făcut desarmarea cum să cade!

Asta poate mai ales pentru cuvîntul, că în Sîrbia să găsesc număroase bande neregulate, cari ar putea trece de capul lor în Bosnia să facă tulburări și năcaz, — și pînă nu are siguranță că ori-ce primejdie e trecută, împărăția nu-și poate trimite acasă soldații! Că cu greu și cu mari cheltueli i-ai adunat și dus acolo.

*

„Răzbunarea“ ?

Foile sosite mai nou, (dela 7 April) aduc o veste asupra căreia stăruie deosebit, ca asupra unui semn al vremilor viitoare.

Nainte vreme, cînd Rusia era cam singură și nu avea pretini în Europa, marii ocîrmuitori ai politiceii europene, temîndu-să de întărirea prea mare a puterii rusești, i-au pus politiceii ei în cale fel și fel de pedeci. Între altele, fiindcă în Marea-Neagră (dintre România, Bulgaria și Rusia) Rusia are însemnate corăbii de războiu și de negoț, — sfatul puterilor europene a fost hotărît că strîmtoarea „Dardanelelor“ din apropierea Constantinopolului, să rămînă închisă pentru corăbiile de războiu! Prin acelea să nu poată trece corăbii nici în spre Marea-Neagră, nici din Marea-Neagră în afară!

Prin măsura asta puterile au legat mîna Rusiei în acest punct, împedîndu-o de a să apropia de Constantinopol. Strîmtoarea Dardanelelor fiind sub mîna turcească și ușor de apărat, Turcia a căpătat împunerică dela marile puteri ale Europei, a ținea paza lor.

Și de atunci pînă azi, puterea de războiu a Rusiei a fost mult stîngenică aci, că ea nu-și poate trimite în largul mării dela Constantinopol corăbiile și oștirile sale.

Acum însă, că Rusia nu mai stă singură în sfatul Europei, ci și-a dat demult mîna cu Franția, iar mai nou cu Anglia, — vestea aduce știre despre o apropiată deslegare a mîinii rusești, ce fusese legată prin opreliștea trecerii prin Dardanele.

Ci-că Turcia e azi aplecată a implini cererea Rusiei, de a-i deschide Dardanelele și pentru corăbiile de războiu, lăsîndu-o să poată ieși în largul mării din josul Europei, — căci Franția și Anglia spriginesc și ele pe lîngă guvernul turcesc această cerere a Rusiei.

Iar aceasta să socotește drept cel dintîi pas al Rusiei în pregătirile ei pentru o mare și puternică răzbunare, după nereușita ce avu

cu încercarea din rîndul asta de a-și face mendrele în Balcani!

De aceea ziarele mari din Viena și Pesta așa și scriu, că după toate semnele și presimțirile, în anii ce vor urma toate statele vor face groaznice înarmări, pregătiri, întrecere de pregătiri de războiu, așa, ca o nebună încăerare între sine a puterilor europene, să nu afle pe nimenea nepregătit!

Căci chiar și azi, și poate mai ales ca mîne, un războiu în Europa ar însemna a pune față în față toată Europa cu armele în mîna, ruptă în două tabere: o tabără ar fi a Germaniei și Austro-Ungariei, la mijloc, impresurată de Rusia, Anglia, Franția, și, poate și Italia!

Că împlinirea acestei fiorose năluciri urma-va în curînd ori mai tîrziu, peste 5 ani ori peste 10 ori 20, azi nimenea nu poate proroci. Un lucru poate fi însă prorocit cu siguranță: că va urma! Căci Rusia nu să astîmpără. Ea vrea mărirea gîinții sale slave, vrea înălțarea Slavilor în toate țările unde ei trăesc, și pentru asta face jertfe și caută legături și nu să astîmpără nici o clipă.

Trei pălmi.

În orașul vecin era tîrg de țară. Un țaran dintr'un sat aproape de oraș, pleacă cu măgarul să-l vîndă acolo la tîrg. Pe drum dă de-un birt. Fiind ostenit, să hotărî să golească vre-un păhărel, doar să mai răcorește, să mai „întărește“. Își leagă măgarul de un stîlp lîngă ușe, și el intră în birt.

Copiii din sat, văzînd măgarul lăsat singur, să adunase roată în jurul lui și-l năcăjeau, mai trăgîndu-l cînd încoace, cînd încolo.

Țăranul dela o vreme băgă de samă lucrul copiilor ne-astîmpărați, să repede la ei. Copiii cum !! văd o tulesc la fugă, care-încotro, nu-mai unul, mic, de vre-o 6 ani, rămasă acolo, gîndind, că el dacă nu i-a făcut nimic măgarului, apoi nici lui nu o să-i facă omul nimic.

Dar s'a înșelat!

Țăranul nici una, nici alta, îi trage nevinovatului o palmă strașnică!...

Copilul pornește în plînsete acasă să spună tatălui-său, că ce-a pățit. Doar să va răzbună el în locul lui. Ei dar cînd să între în curte, să lovește de tatăl-său la poartă, și-l calcă chiar pe ochii de gîină. Și vai! tatăl-său mînios, îi trage o palmă bună!

Fuge copilul la mamă-sa — tot plîngînd — în bucătărie:

— Mamă! tata mi-a dat o palmă, și eu nu i-am făcut nimic măgarului.

Mama aprinsă de vorba asta a copilului, îi trage și ea a treia palmă peste obrazul nevinovat...

Costi.

Credința arătată prin fapte!

Românii din Orăștie, deși foarte număroși (vre-o 3500, dintre cari gr. orientali 2800), au două biserici, ce nu mai corăspund nici în sâmnătății lor în acest oraș, nici trebuinței credincioșilor lor.

Nainte cu vre-o 5—6 ani, comitetul parochial al bisericii gr. or. din loc a făcut chemare către credincioșii săi, să pună temeiul unui fond de zidire pentru o nouă biserică, mai potrivită și mai corăspunzătoare numărului săi credincioși. Că biserica n'avea deloc un fond în acest scop. Chemarea comitetului a fost, ca credincioșii să se făgăduiască de bună-voe, care cu cât îl trage inima, obligându-se așa, că suma făgăduită să o plătească în 5—10 ani, care după puterile lui, ca să avem, ca mâne macar, o bază dela care să pornim la lucrarea mare și grea a zidirii unei biserici nouă.

Aflăm de potrivit a publica din privilegiul acestor sfinte sărbători, starea la care a ajuns acel fond și care intru-cît și-a împlinit făgăduința dată chiar în scris față de sfânta biserică. Arătăm care cât s'a făgăduit a da, și cât a și dat de de fapt, până azi, și așa până la cât a ajuns fondul. Iată-l:

	s'a scris cu:	a plătit deja:
Dr. I. Mihu	1000 K	800 K
I. I. Vulcu	1000 "	800 "
Valer Orbonaș	500 "	400 "
Ioan Moța	500 "	300 "
Simion Vlad	300 "	250 "
I. Branga	100 "	100 "
Maria Main	100 "	100 "
Vasile Popovici	100 "	100 "
Nic. Turdășan I. I.	120 "	100 "
Ioana Bintișan	100 "	100 "
Petru Livezan (Hărău)	100 "	100 "
Ioan Heiuș	100 "	100 "
Avram Georgesc	100 "	100 "
Ioan Florea	100 "	100 "
Ad. Cristea	— "	56 "
G. Brassai	100 "	60 "
G. Gelmărean	100 "	50 "
Dionisiu Jurca	— "	40 "
Ioan Popovici I. V.	— "	50 "
Irimie Boca	200 "	60 "
Ios. Moranciu	100 "	60 "
Ioan Tăban	100 "	50 "
Rozalia Timpean	— "	40 "
I. Fleșeriu (dela op.)	— "	40 "
N. Trif	100 "	30 "
Titu Cârnean	200 "	40 "
Ioan Rob	200 "	40 "
G. Bogdănescu	300 "	30 "
Iacob Plugar	100 "	30 "
Mihaiu Grof	100 "	20 "
Ion Căstăian	100 "	20 "
Part. Crișan	120 "	24 "
Maria Crișan	120 "	24 "
George Gelmărean	100 "	20 "
Ios. Mihailă	50 "	20 "
Ion Mihăesc	100 "	20 "
Avram Pleter	100 "	20 "
Iosif Popa	50 "	20 "
Ion Rîpoșan	50 "	20 "
Nic. Tanase	100 "	30 "
Zahar. Vurlan	50 "	20 "
Petru Voina	120 "	25 "
George Zămău	20 "	20 "
Ion Stirc	100 "	20 "

iar următorii au solvit sume mai mici și anume: G. Bodiștean 4 cor.

Sim. Brudariu 12 cor. I. Burta 6 cor. I. Căzan I. F. 3., Todor Ciurdăresc 4., Vas. Cugerean 10, Văd. Ioana Dan 12, Ad. Haneș 10., Nic. Haneș 10, George Iosif 10. Nicol. Ioaneș 10, Dum. Jula 10, G. Mihailă 4, I. Nasta I. I. 5, Nic. Oprea 6., Ios. Popa sen. 10., G. Silian 10., Maria lui G. Silian 10. Achim Turbecean 6, Ios. Turdășan 10, Adam Văidean 10, Ion Vurlan 10., G. Vurlan 2., Ios. Tăbăcariu 10., Nic. Borza 5., Diversi 9 cor.

Și mulți încă s'au înscris, aproape din toată casa cineva, căci preotul I. Moța, care a propus pornirea acestui fond, o umblat din casă în casă pentru înscriere. Totuși, iată că prea e mic numărul acelor credincioși, care și-au dovedit și cu *fapta* credința lor!

Fondul azi, cu plățile și interesele crescute, trece ceva peste 5000 cor. și, nu-i vorba, e mai mult ca nimica, dar dacă toți cei înscriși și-ar fi împlinit pe deplin făgăduința dată față de casa lui Dzeu, ca cea mai mare parte a celor publicați mai sus, — acest fond ar fi azi aproape de 10,000 cor. și comitetul ar avea un temei mai tare, pe care răzîmînd, să se poată gândi a începe pregătirile pentru zidirea nouăi biserici, care să fie vrednică de numărul Românilor gr. or. din Orăștie și de însemnătatea ce ei o au în acest oraș, și de rolul ce trebuie să și reclame și să-l aibă ca mânel!

Folosim privilegiul pentru a atrage luarea aminte a Românilor nostri gr. or. din loc asupra trebuinței arzătoare ce au de o biserică nouă, că cea de azi iaca cât de neîncăpătoare li-să arată chiar la astfel de zile mari, — și să-și deschidă inima spre Domnul, și să jertfească din răspuțeri pentru fondul de zidire, silindu-se a ajunge, ba a și întrece pe cei-ce până aci au plătit!

Numai atunci vor dovedi și propriei lor biserici, și neamului și lui Dzeu însuși, că știu fi credincioși de cei aleși ai lui: cari își vădese și cu *fapte* credința lor, — care altfel moartă este, după zisa scripture!

Apropiere între Sirbia și România.

Ziarele sirbești au început a vorbi despre un lucru, care mai demult chiar, trebuia să fie un gând al părinților patriei sirbești: că adacă bărbații politici Sirbi să cerce a statorî între Sirbia și România o apropiere cât mai pretinească, încît aceste două state vecine, să-și fie sieși în toate vremile sprijinitoare bune și pretine cu gânduri curate.

„Căci, zic ziarele sirbești, pe Sirbia și România le leagă împreună nu numai vecinătatea și trebuința pe care

un stat o are de celalalt vecin lui, — ci și idealuri (ținte mai înalte, mai departe privitoare) au la fel, în ce privește năzuințele lor spre viitor“.

Și ziarele sirbești grăesc adevărul. Și pentru a da dovadă aplicării lor spre pretinie mai strînsă cu România vecină, politicii sirbi spun, că au de gând să lărgească României dreptul de a trimite în Sirbia fel și fel de fabricate și mărfuri, pe care până acum Sirbia le primea din Austria. Acelea, pe care și România le-ar putea azi trimite vecinei sale, să le dea ea, că vor fi bine primite și li-să deschide drum mai larg.

Acesta ar fi începutul statorniciei unei pretinii mai strînse și mai calde între cele două țări, în folosul și al uneia și al alteia.

Am arătat (în numărul nostru trecut), că România a cîștigat mare lărgire de drum negoțului său cu vite în Austria și Ungaria, în toiul zvonurilor de războiu, cunoscînd Austria că de ce mare preț îi e bunăvoința României în un caz de războiu. Acum, după revenirea păcii, Sirbia, cunoscînd și ea mai bine însemnătatea vecinei sale, îi imbie și ea pretinie și lărgire de drumuri negoțului ceea-ce înseamnă un dublu cîștig pentru România, pe urma stărei de războiu ce trecu. Și o nouă dovadă despre însemnătatea cea tot mai recunoscută a statului român!

Din America.

Scrisorile ce ne vin dela frați Român aflători în America, spun încă tot de mai mult rău ca bine. Cei-ce sunt în lucru, sunt îndestulați, că plățile-s tot așa bune, ca alte-dăți (că după învoiala dintre fabrici, nu pot da plăți mai slabe), — dar prea mulți nu au și nu găsesc lucru! Că nu să mai lucrează cu atîta putere ca în trecut! Multe fabrici stau încă închise, altele lucrînd cu numai pe jumătate din puterea din trecut.

Totuși din darea de samă ce vine de prin porturile dela marginitile mărilor reese, că lume multă, prea multă, curge într'una spre America, căutîndu-și norocul acolo. Din Ungaria, firește, mai multă lume ca de pe aiurea. Îndeosebi comitatul *Torontalului* stă în fruntea celor cari își varsă poporul spre țărmiile Americii. Vicișpanul acestui comitat, a dat samă despre plecările din comitat, spunînd că acelea iau întinderi îngrozitoare! Așa, drept zugrăvire, în Ianuarie a acestui an s'au dat dela acest vicișpanat 1677 pasapoarte, în Februar 1119, în Martie 1814. În trei luni dară 4610 pasapoarte, cu cari au plecat mai mult de atîtea persoane. De va ținea tot așa, iaca într'un an vor pleca peste 12.000 de oameni din un comitat! Și doar ju-

mătate din ei pleacă la lipsă și la suferință!

Dor — din America.

Cine vrea ca se dorească
Viie 'n țara Englezască
Căci este atîta dor
Cîtă apă 'ntr'un izvor
Și este atîta jele
Cîtă apă 'n fintinelel...
Că eu de cînd am venit
Vai, da mult am mai dorit,
Dor mare de măicuța
Și de nevăstuța mea,
Dor de neamuri și vecini
Și de toți pretinii buni,
Și mi-i dor încă mi-i dor
De munții Carpaților
De izvoarele ce curg
Cu dulci șoapte în amurg
Tainic ele tot oftînd
Și Ardealul părăsînd,
Cum l'am părăsit și eu
Cînd plecai din satu meu.
Lăsaî nevasta plîngînd
Și părinții suspinînd
Și oamenii vorovînd,
Unii ziceau că e bine
Să te duci în țări străine,
Alții spuneau că e rău
Și să nu-ți lași satu tău.
Dară cui îi e ursit
Drum lung de călătorit,
Fie bine, fie rău,
Pleacă, cum plecai și eu!...

Alunet, fintînă rece
Pingă tine n'oi mai trece,
Apa ta n'o voi mai bea
Ca să-mi stîmpăr inima.
Că în loc de apă rece
Prin foc și pară voi trece
Lucrînd lucruri greu muncite
În cele State-Unite.
Băgînd ferul în »tîbloc«¹⁾
Rău mă doare la mijloc,
Ridicînd »virbălu«²⁾ greu.
Vai, maică de capu meu!
Vin sara dela lucrare
Abia mai stau pe picioare,
Sunt negru ca un harap
Și mă doare după cap,
Par' c'am dus în s. ate caru,
Greu să cîștigă dolaru!...

(Waren, Ohio)

Aron Olariu
din Măgură.

¹⁾ topitoare.
²⁾ roabă.

Literatură

Mare spor în edarea de lucrări literare, face institutul de editură „*Minerva*“ dela București. E aproape uimitor cîtă bogăție de cărți aruncă acest institut pe piața de cărți! Atît pentru iubitorii de literatură aleasă pentru petrecere, cît și pentru iubitorii de științe felurite. Mai nou a edat:

„O primăvară“, poezii foarte drăguțe, pline de gingăsie, de Natalia Iosif, soția poetului Iosif Prețul 1 leu.

„La han la 3 ulcele“ schiț. de Ion Dragoslav, 16 bucăți, scurte plăcute. Prețul cor. 1.50.

„Povești“ de Ioan Slavici. Nuvelistul și povestitorul cu grai fărmeat, ne dă ael 7 povești de toată frumșeța. 1 cor. 50 bani.

„În urma plugului“ nuvel din popor, ediț. II. de Sandu-Alea Prețul cor. 1.50.

„Critice“ de T. Maioreșcu. 3 volume, cite 3 lei volumul. Ed-

ție completă. In volumul III. sunt apreciați și poetul O. Goga, navelistul Sadoveanu și Brătescu-Voineschi, — apoi poezii din Transilvania și Bănat peste tot, Victor Vlad-Delamarina, și dialectul lugojan, — etc. Foarte prețioase.

„Sapho” roman, tradus de Gârleanu. 1 cor. 50 bani.

„Din satul nostru” schiț de Ionescu-Boteni, 150.

„Poezii” complete de Eminescu, volum mare: 350 pagini. 1 cor. 50 fil.

„Oameni și locuri” de Sadoveanu, 2 cor.

„Departate de lume”, nuvele duioase de măiastra scriitoare Constanța Hodoș.

„Poezii” de Al. Vlahuță, toate la un loc, uu volum foarte prețios, cu poeziile clare, luminoase ale acestui măiestru eminescian.

— și altele și altele!

Tot ce s'a gândit și scris mai frumos românește, să tipărește în această bibliotecă, și să pune în mâna iubitorilor de literatură, cu prețuri foarte ușoare!

Cereți Catalogul deplin, dela însăși „Minerva” în București, ori și dela librăriile noastre românești din țară. Cărțile pot fi procurate prin ori-care librărie dela noi, că n'ai atita val cu vama lor și celelalte.

Iar din „Biblioteca populară Minerva” au eșit deja 25 broșurele mici, de cite 30 bani una, cu fel și fel de lucrări alese.

PRINCESA IYUMI.

— Poveste Iaponeză. —

A luat băiatul mort în brațe, și așa a fugit dela o casă la alta, zdrobită de durere zicind:

— Oameni, oameni buni, dați-mi un leac, cu care să-mi însănătoșez băiatul bolnav, singurul meu băiat.

Oamenii să uitau cu milă la nenorocita femeie, fiecare zicind:

— Sărmana princesă Iyumi... Durerea i-a luat mintea; a înebunit.

Ea însă la toată casa s'a oprit, și la fiecare fereastră a strigat:

— Oameni, oameni buni, dați-mi un leac, cu care să-mi însănătoșez băiatul bolnav. O! scăpați-mi-l de moarte, căci el e singurul meu băiat.

Oamenii și-au întors privirea dela ea, și încet au șoptit:

— Princesă, nenorocită femeie, nu vezi tu că băiatul tău e mort? Înțelegi tu aceasta?

Princesa Iyumi nu a înțeles, nu a văzut nimic; ea în neștire și-a urmat calea.

La marginea orașului, naintea unei case sărăcicioase și scunde, s'a oprit nenorocita mamă.

— So-yu-mi, — a strigat ea, — tu ești om sfânt, tu știi să-mi spui un leac, cu care să-mi însănătoșez băiatul, neprețuita mea comoară.

Bătrnul preot budhist, (religia aponezilor și Chinezilor), vreme în-

delungată cu privirea hotărâtă, s'a uitat la princesa Iyumi.

— Tu ceri dela mine un leac, cu care să-ți însănătoșezi băiatul? Un leac care să-i aprinzi lumina vieții; un leac care să-i învieze fața nemișcată, galbină ca ceara? Crede-mă, femeie, că tu mult, foarte mult ceri dela mine... Iti implinesc însă dorința, de aceea ascultă ce-ți zic: Mergi înapoi în oraș și să-mi aduci de-acolo o mină de sămînță de muștar. Bagă însă bine de samă, să aduci sămînța de muștar dintr'o casă în care până acuma nu a murit nici tată, nici mamă, nici frate, nici soră, nici copii.

— Fii binecuvîntat pentru aceste vorbe!, a zis princesa Iyumi, și ca fulgerul a pornit înapoi în oraș, ca să implinească porunca bătrînului preot.

La cea dintîi casă ea s'a oprit. — Oameni! Dați-mi sămînță de muștar! So-yu-mi, bătrînul nostru preot, mi-a spus că acesta e leacul cu care pot să-mi însănătoșez băiatul. O, grăbiți, grăbiți; uitați-vă la el, e negru ca mura.

Princesa Iyumi din mai multe case a adunat sămînță de muștar, și a pornit la bătrînul preot budhist, cînd de-odată s'a oprit.

Uitase să întrebe dacă a murit cineva în casele de unde a luat sămînța de muștar. Făcu și aceasta.

Răspunsul ce primi a fost dureros:

— Înainte cu cîteva luni am îngropat pe tata...

Și-a întrebat nenorocita femeie, orașul întreg, dar nu a aflat o singură casă, în care să nu fi murit cineva: tată, mamă, frate, soră sau copil.

La o vreme, princesa s'a oprit din nou înaintea casei sărăcicioase și scunde dela marginea orașului, și ducîndu-și mîna la frunte, ca deșteptată dintr'un vis greu, a zis:

— Iti mulțumesc, So-yu-mi! Leacul ce mi-ai spus, e cel mai bun. Am văzut că în întreg orașul nu este o singură casă, în care să nu fi murit cineva! Cum să fie numai casa mea altfel?

Apoi liniștită a pornit spre cimitir...

(Alb.) Alex. Țintariu.

NOUȚĂȚI

= Sărbători vesale și ferlcite dorim tuturor abonaților, cetitorilor și spriginitorilor foii noastre!

De acum până la sfîrșitul anului

dăm foaia „Libertatea”, cu „Foaia Interesantă” și „Tovărășia”, pentru numai 3 cor. 50 fileri, tuturor celor ce intră ca abonați noi!

Facem această înlesnire celor ce ar dori să aibă și ei aceste foi, în nădejdea, că vom ajuta prin asta la răspîndirea lor cît mai mare în popor, și prin ele, la înrădăcinarea

bunelor simțăminte ce propoveduim printrînsele!

*

Deci să se vadă licitat și dat pe drumuri, mai bine în pămînt!, — așa și-a gândit Ioan Barna din Ghiriș care a fost dat în jucecată de cătră un jidan pentru o sută de coroane. Advocatul Jidanului a și pus termin de licitație. Omul sărmanștiind că licitația îl va lăsa gol de tot în lume, fără casă, fără masă, s'a dus la Oradea-mare și a cerut dela avocat amănarea licitațiunei. Advocatul n'a voit nici să-l asculte. Eșind Barna dela avocat, a scos din buzunar un revolver și s'a împușcat!

Întimplarea a stîrnit mare milă la toți cîți au aflat de ea.

*

Ce sunt pîrele?

Pîra, sau „procesul” e: ca vaca. Pîritul o prinde de coarne, pîritorul de coadă, până cînd advocații îi mulg laptele. Ei, dar nu să lasă de ea nici unul, cu una cu două, încît biata vacă după atita năcaz ce-a tras, moare.

După moartea ei pîritul rămîne cu coarnele, pîritorul cu coada, iar procatării duc acasă suștarul plin cu laptele... (C).

*

Curs de bucătărie! Școala pentru economia de casă (școala de menaj), susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu”, deschide la 15 Aprilie n. un curs nou de bucătărie. Cursul va ținea dela 15 Aprilie până la 15 Iulie. Taxa pentru elevele interne e de 150 cor., iar pentru cele externe de 120 cor. Informațiuni detaiate să pot primi dela domnișoara Tulia Bogdan, Sibiu, strada Baier nr. 1

*

Un foc mare în Sinaia. Vineri spre Sîmbătă noaptea în săptămîna trecută, a fost la Sinaia un foc uriaș: a ars fabrica de cuie a d-lui ministru Costinescu, din Sinaia. Din toată clădirea n'a rămas decît marile dinam. (o mașină) de curînd cumpărată. Pagubele să urcă la 500.000 lei. Fabrica a fost, firește, asigurată.

*

Uliul muerii beutoare.

O țărancă avea uritul ociceiu de a căra la cîrciumă tot ce avea, numai și numai de dorul pîrdalnicului de rachiu. Bărbatul său, om de ispravă, o cam ținea mereu din scurt.

Intro zi femeea, avînd mare arșiță în gît, luă cofa, spunînd că să duce la apă, însă de fapt, ea să ducea la altfel de beutură, avînd în cofă un puiu de găină. De teamă ca nu cumva bărbatul său să cunoască că lipsește puiu, cum să depărtă de ogradă, începî să strige: — Iha! iha! ardă-l focu de uliu, uite cum a luat puiu!

Bărbatul său, auzindu-o, a crezut cecamdată, și a dat fuga în casă, ca să ia pușca; iar femeea,

în acelaș timp a dat și ea fuga la cîrciumă, și într'o clipă a prefăcut bunătatea de pui în o porție de rachiu.

După ce și-a amortit gîtul, a plecat spre casă. Până a mai scos apă, până a mai stat de vorbă cu o vecină, afurisitul de rachiu a și început să glumească cu dînsa.

Cînd a ajuns acasă, femeiușca bunului Român, mergea pe șapte cărări. Văzîndu-o bărbatul său, care îi descoperise năravul, îi zise plin de amărăciune:

— Acum înțeleg, netrebenco, că „uliul” e în gîtul tău!

N. I. Gădeiu.

*

Moarte. Dr. Ioan Hozanu, fost medic-șef al stabilimentului de hidroterapie din Graefenberg (Silezia), decorat cu Medalie „Bene Merenti” de Maj. Sa Regele Carol I., membru fondator al „Asociațiunei”, al „Societății pentru fond de teatru” etc. a încetat din viață la 3 Aprilie n. împărtășit cu Sfintele Taine, în al 63-lea an al vieții sale. S'a înmormîntat în Brașov în 6 April n. Fie-i țărîna ușoară!

— Romul Iclozan, după un morb scurt dar' greu, a răposat în 5 Aprilie n. în etate de 16 ani. A fost înmormîntat, în 7 Aprilie, după ritul bisericii gr-cat. în cimiterul din Orăștie.

*

Un învățător harnic și bun român, a fost Avram Mihuț care trăia ca pensionar retras în Băița (Zarand). Fusese timp îndelungat învățător, iar de 14 ani trecut la penzie. În viața românească a luat parte viuă la ori-ce mișcări, lup-tînd drept și cinstit. A răposat săptămîna trecută și a fost înmormîntat cu 4 preoți în 28 Martie n. în Băița, plîns de văduvita soție și 5 fii. Dzeu să-l odichnească în pace!

*

Petrecri.

— Tinerimea meseriașilor romîni din Murăș-Uioara invită la Concertul împreună cu dans, ceva aranja a doua zi de Paști în sala hotelului „GROF TELEKI”. Venitul curat este destinat în favorul bisericii gr-cat. din loc.

— Inteligența română din Cri-cău și jur invită la Producțiunea Teatrală urmată de dans ce va avea loc în sala școalei române a treia zi de Paști. Venitul curat e destinat fondului bibliotecii parochiale rom. din loc.

— Producțiune teatrală să arangiază în Pișchinți a 2 a zi de Paști în sala școalei. Venitul pentru fondul de zidire al bisericii.

— Corpul învățătoresc din Piana-l-de-sus invită la producțiunea teatrală ce să va ținea a doua zi de Paști 1909 în sala școalei.

— Noul înființat „cor mixt bisericesc” din Dobra, invită la producțiunea corală, muzicală și teatrală ce o arangiază a doua zi de

Paști, 1909 în hotelul „la husariu“ din Dobra, în favorul bisericii gr.-or. din Dobra.

— Al 12-lea Teatru sătesc să va aranja a tria zi de Paști în școala gr.-or. din Berghin (trac-tul Sebeș). Venitul este pentru „Reuniunea femeilor gr.-or. pentru înfrumșetarea bisericii“.

Câne turbat. Un negustor din Petroșeni avea un câne mare de cel ciobănesc. În zilele din urmă cânele a turbat și a mușcat alți trei câni pe drum. Publicul ce era pe stradă a apucat goană după cânele turbat și strimtorându-l într'o curte, polițiștii au izbutit a-l alunga într'un coteț. 28 de pușcături de revolver abea l'au omorât, singele însă a improșcat pe 3 polițiști și acum sunt la Pesta la Institutul „Pasteur“.

Mame bestiale. În Petroșeni într'o zi din săptămîna trecută, un țaran din satul vecin, Livezeni, trecînd pe malul Jiului, dă de o lădățue de hirtie și 'n ea găsește un copilaș nou născut. Era mort. În-vălit într'o pinză. Cum l'a găsit așa l'a lăsat acolo și a înștiințat gendarmăria. Cercetarea s'a pornit și — acum să caută mama, care și-a pus copilul lingă riu... ca Rea Silvia.

— A doua întâmplare tot în Petroșeni e a unei servitoare tinere, care, ca se scape de rușine, a aruncat copilul nou născut în closet, unde acela, firește, a murit. Mama fără minte a fost prinsă și dusă la spital, fiind și ea greu bolnavă, că să tănuise și nu să grijise bine din prilegiul nașterii.

Cercetarea s'a pornit însă, și hotărîrea va rămînea până să va însănoșea mama.

„TIPOGRAFIA NOUĂ“ din Orăștie, în care să tipărește și foaia noastră, și-a strămutat localul din curtea dnei Orbonaș în curtea dlui Simion Corvin (lingă prăvălia de haine).

Osindirea unor socialist-revoluționari ruși. Tribunalul militar din Lodz a avut a judeca 30 de acuzați socialiști revoluționari, cari cred

că trebuie să-și facă singur drept în lumea asta, după-ce cei ce țin puterea în mână, nu le implinesc dorințele și cererile. Acuzații din vorbă stăteau naintea judecării pentru-că au atacat posta din Lodz, au omorât un cazac, un funcționar de poștă și au răpit 250,000 de ruble. Cinci din ei sunt socialiști revoluționari, cari pe lingă jaf mai cereau și ruperea Poloniei de Rusia și proclamarea ei ca republică!

Trei din acuzați au fost osîndiți la moarte, ceilalți la închisoare pe mulți ani.

Slăbia.

Și boala de organe căpătată prin oarecare morb, ușor să poate învinge precum și sănătatea și puterea, sigur să poate aduce la loc, prin Emulzia lui SCOTT.

Stomac și nervi gingași, care nu supoartă oleiul de pește, comun, —

Emulziunea SCOTT o primește de medicină ideală. Și e de 3 ori mai nutritoare ca oleiul comun de pește.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Să capătă în toate farmaciile. (178) maciile. 28-28

IMPORTANT pentru suferitorii de stomac!

Lipsa de poftă, durerile de stomac, răgăeli, slăbie de stomac, conturbări de mistuire, durere de cap, sărăcie de sânge, etc. încetă îndată folosind universal renumitele

Picături de stomac BRADY, veritabile. Multe mii de scrisori de recunoștință și mulțumită!

Sticlă mică cu instrucția, 80 fl., sticlă mare 1 cor. 40 fl.

Să capătă în toate apotecele. Depozit principal: **C. BRADY** la „Regele Ungar“ WIEN, I., Fleischmarkt 1. Depot 260

de unde la cerere să trimită gratis interesanta: „Broșură specială“ Trimitînd 5 cor. și vin 6 sticle mici, pentru 4 cor. 50 f. 3 sticle mari, franco.

Să ne ferim de imitațiuni. Adevăratele picături de stomac Brady trebuie să fie cu marca și subscrierea din chipul de mai sus!

La cumpărarea medicinei Emulzio, vă rugăm fiți cu atențiune la marca de scutire SCOTT pescarul.

La cumpărarea medicinei Emulzio, vă rugăm fiți cu atențiune la marca de scutire SCOTT pescarul.

La cumpărarea medicinei Emulzio, vă rugăm fiți cu atențiune la marca de scutire SCOTT pescarul.

„ARDELEANA“

Institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

(331) 2-2

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că „Ardeleana“ inst. de credit și economii, societate pe acții, voiește a da în întreprindere lucrările de reparațiune și adaptări (lucrări de demolare, zidire, bărdaș, petrar, pleuar, măsar și zugrav), ce s'au proiectat a să face la edificiul său propriu din Orăștie (fostul »Hotel-Széchenyi«).

Planul, proiectul lucrărilor de executat, precum și condițiunile de întreprindere să pot vedea de cei interesați ori-și-cînd în decursul oarelor de oficiu, în cancelaria direcțiunii institutului »Ardeleana«.

Cei-ce doresc a întreprinde aceste lucrări, cari să vor da în total, cu excepțiunea lucrărilor de măsar, pentru cari se primesc și ofertele separate, — au a-și înainta ofertele lor, — pe baza proiectelor și condițiunilor amintite mai sus, — cel mult până la **15 Aprilie a. c.**

Orăștie, la 29. Martie 1909.

Directiunea.

Casă de vînzare

avînd crîșmă, potrivită și de boltă, este de vînzare din mână liberă (din cauză de morb), în Orăștie, în o stradă foarte bine cercetată, pe unde au trecere la oraș 18 comune. În casă e acum crîșmă; bine cercetată. În aceeași curte e a doua casă potrivită de boltă. Grădina mare. Locuință. Două pivniți; cuglărie. (340) 1-3

Adresa o dă administrația foii.

Pluguri și pari.

Să află la subsemnatul: Pluguri originale »SACK«, »Sack« mic. Pluguri de oțel numite pe lanț (invențiune nouă), făurite, vărsate. — Rotile cu osie de fer. — Garantez pentru mers bun și ușor. — Prețuri ieftine. — Dela o firmă din Ungaria.

PARI de 4-5 metri. Toate à conto per Noemvrie, la oameni cunoscuți. (321) 5-6

Ioan Oprean Koneza (Alsófehér megye).

Un învățacel să primește

îndată în prăvălia de specerie, fer, portelană și de modă pentru bărbați, a subscrierului!

Condiții favorabile!

Să aibă și una ori două clase gimnaziale ori civile.

Cei cu cunoștință de limbi, sunt preferiți.

(332) **Ioan Comloși,** 2-4 comerciant în H.-Dobra.

Strămutare de local!

Subscrierul aduc la cunoștință On. public din loc și jur, că cu 1 Decemvrie 1908 mi-am strămutat lucrătorea de

pantofărie

din strada Apei Nr. 21 în Piața. mare în casele Domnului Dr. I. Popp.

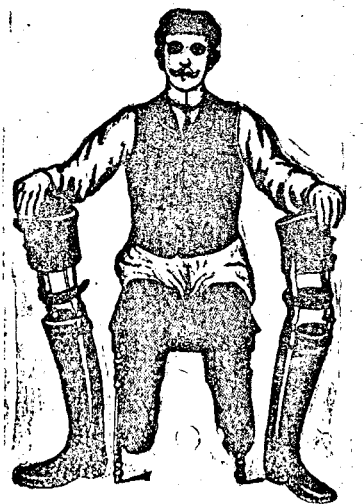
Rugindu-mă de binevoitorul sprijin al on. public, semnez cu toată siima

Petru Sponor

măestru pantofar în Orăștie. (304) 5-5

L'AU AMPUTAT!

Picioarele și mâinile măestrite, cum și uneltele de umblat și răzimat, pregătite de KELETI sunt, după părerea celor mai renumiți medici, cele mai bune în lume!

Umblare elegantă și ușoară! Garanță pe mai mulți ani! PREȚURI MODERATE! Institutul meu orthopedic cu existență de 30 ani, dă deplină chezeșie că uneltele luate la mine sunt pregătite neccepționabil, specialist!

Descrieri ilustrate trimite franco și gratis:

I. Keleti fabricant chirurgic de uneltele de legături artificiale. Budapesta, V. Koronaherezeg u. 17.

CINE VOESTE A ZIDI

case nouă, și dorește a avea lucrul bun de măsar, (timplar) ca: Uși, ferești, padimente, aranjamente în școale și biserici, și altele, — să nu întirzie a cerceta atelierul subscrierului — unde s'au gătit cele mai multe lucrări atât la case particulare, cit și pentru școli și biserici!

Rog onor. public român, și onoratele comitete parochiale, a să adresa cu toată încrederea la mine, asigurîndu-mi că pe lingă prețuri moderate, le dau lucrul bun și solid, — punînd mare grijă și pentru transportul lucrului pe unde ar fi de transportat.

5-24 **Dumitru Martin,** măestru timplar (măsar) în Orăștie, (268) (Szászváros).

SOCIETATEA PE ACȚII PENTRU EXPLOATAREA ȘI EXPORTUL APELOR MINERALE UNGARE (Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli Részv.-Társ.)

Budapesta, V. Bathori utca 5.

Depozit general la Firma Hermann Nussbaum, Deva.

Sunt în depozit și să vînd, în schimbul sticlelor, următoarele:

Borszék, izvorul principal
Borszék, izvorul Kossuth
Borszék, izvorul Baltazar
Matild, izvorul Bodok
Boross
Borhegy

De Boholt
Előpatak (Válcete)
Rákosul-sup. „Marta“
Fehérkő
Gloria
Hankó

Hergász
Kászon-Jakabfalva
Kászon-Salutaris
De Repat
Selter-săculesc
Stojka. 6-30 (306)

CAROL KISS
& COMP.
1,000.000.

MARE e norocul la KISS!

CAROL KISS
& COMP.
1,000.000.

Sirguinta, lucru, inventiositatea și cruțarea în timp îndelungat, te ajută la bani, dar repede, pe neașteptate, a face o avere mare, numai cu un mare noroc, după un câștig mare să poate! Pentru aceasta își iau cei mai mulți oameni lozuri, pentru-că prin asta au speranță statornică, de a să îmbogăți îngrabă!

Pentru aceasta fiecare iubește mai mult loteria de clasă reg. ung., căci dintre 110.000 lozuri ale ei, câștigă 55.000, așadar tot al doilea loz câștigă! Sortii norocului sunt fără păreche! Nu este în lume loterie, care să fie așa de solidă și favorabilă!

Atît emiterea cît și tragerea le supraveghează guvernul reg. ung., și asta e cauza, că publicul e cu deplină încredere în loteria de clasă.

Norocul e de nesocotit! Dela o întimplare atrîna multori oameni norocul! In viața tuturor au fost și sunt momente care pot stabili norocul și fericirea. Doară la tragerea cea mai apropiată, va fi tras cel mai mare câștig prin numărul losului pus în lista de mai jos lîngă numele dtale propriu, sau lîngă alt nume iubit dtale.

(330) 2-7

ÎNCEARCĂ-ȚI NOROCUL LA NOI, CĂ

MARE e norocul la KISS! CAROL KISS & Comp.

bancă, societate pe acții, ca colectură principală vinzătoare a lozurilor loteriei privilegiate reg. ung. de clasă.

Centrală:

Kossuth Lajos-utca 13. szám.

Budapesta

Filială:

Rákoczi ut 55. szám

Cum te cheamă?

Aceste numere de noroc să afli numai la noi!

Adela 108108	Constantin 13163	Ferdinand 2340	Ispas 102114	Manoil 74134	Roland 87536
Adonis 22214	Clementina 79815	Francisc 21354	Ioanichie 8224	Marcel 9812	Rosalia 107175
Adam 60145	Clarisa 74145	Floarea 13643	Ioil 45192	Margareta 20056	Rumeioara 67684
Adrian 14769	Cesar 68002	Florian 102235	Iustin 56073	Maria 67698	Rudolf 24799
Agneta 34283	Cecilia 107230	Florica 100953	Ioan 94904	Mărica 107497	Solomon 8138
Augustin 479	Carolina 107479	Fulga 17012	Iolanta 106174	Marcu 54402	Samson 79344
Avram 88059	Camilla 9807	Francisca 8391	Iozefina 99067	Minerva 73317	Samuil 67625
Alexandru 102195	Cornel 37783	Frida 487	Iozefa 60121	Martin 51335	Samuil 102228
Aloisiu 8357	Clara 39442	Frideric 90672	Iosif 102745	Mateiu 24782	Sinobe 70484
Albert 95345	Daniil 29482	Filip 32068	Iudita 17041	Malvina 50474	Sebastian 107684
Alfons 93671	David 37790	Gavrila 39403	Iulia 90538	Matilda 21051	Simion 100958
Alfred 73215	Demetriu 56393	Gabriela 54742	Iuliana 100963	Minodora 2311	Simonia 85669
Alice 8528	Demian 106936	Gaspar 22163	Feni 45591	Mărioara 22403	Stanislaw 50455
Amalia 37473	Dionisiu 29343	Gedeon 102146	Coloman 90688	Mircea 102701	Serafim 106038
Ambrosie 57507	Dosideriu 4406	Grigorie 21375	Camil 108386	Mili 52603	Sidonia 44717
Andor 40640	Domocoș 108028	Gertruda 73343	Carolina 27994	Mihail 102157	Salomia 22250
Andrei 102215	Dora 80133	Geza 108104	Carol 8300	Micu 20068	Toma 21516
Ana 3355	Dorocea 13285	Gida 50551	Coriolan 34295	Micșa 29845	Taviti 102278
Antonica 23141	Dornica 107657	Gizela 90809	Catalina 107460	Milan 56056	Teofil 19111
Antonia 37350	Draga 8389	Gottfrid 82604	Clementin 96055	Macrina 102132	Teodor 81210
Aurora 96069	Eufrosina 17026	Gustav 102186	Clara 65972	Nastasia 27181	Teresia 106059
Armin 98649	Editha 60080	Gogu 22965	Clotilda 84618	Nicodin 93673	Tănăsia 27117
Arnold 95016	Eliade 51484	Guido 75018	Conrad 107239	Natalia 48170	Tiberiu 90814
Aron 102105	Enea 90755	George 23148	Cornelia 67629	Navrea 106170	Terca 102160
Arvinte 684	Elec 57543	German 75001	Cornel 102770	Neli 27106	Titu 8241
Artur 82105	Elemor 33803	Gyula 48149	Cristofor 9810	Nesi 72796	Traian 32465
Antoniu 63453	Eleonora 91301	Giurgiu 38892	Cristiana 72137	Neti 107474	Tramoteiu 58104
Augusta 94220	Elie 58562	Hedvig 63456	Ludovic 108188	Nina 89620	Tiberia 19105
Aurel 26578	Ella 102136	Helena 108003	Ladislau 16604	Olga 73375	Ulric 70476
Aurelia 91345	Elvira 90726	Henrietta 14742	Lasar 90801	Oliviu 60076	Urban 102187
Blaș 58138	Elsa 107461	Herman 90712	Lenard 13672	Orban 106172	Valentin 106036
Balint 90710	Emanuel 21058	Hermina 13215	Lina 90847	Oscar 19759	Valeria 29431
Bandi 37469	Emil 108381	Hubert 39468	Leonte 107163	Olivia 79338	Vincentiu 38877
Barnava 78233	Emilia 73330	Haralamp 91932	Laura 54793	Octavia 102711	Victor 102109
Beatrice 95012	Emma 80854	Irina 20196	Leontina 90689	Ovidiu 33812	Veronica 60083
Bela 20551	Endre 78235	Ida 107627	Leonora 108384	Pantilimon 64248	Vladimir 50574
Benedict 78229	Erna 57211	Ignatie 39772	Lidia 21647	Paula 50456	Varvara 107232
Beniamin 6454	Ernestina 33813	Ilca 102230	Linuța 102271	Petru 616	Victoria 27370
Bernat 65958	Eremie 489	Ilie 94222	Livia 91080	Paraschiva 108973	Vilma 60134
Berta 8216	Ervin 79331	Iustina 95017	Lupu 84046	Pavel 67635	Virginia 106187
Bertalan 94224	Elisabeta 107152	Ileana 107245	Leopold 107683	Peladia 33807	Virgil 90664
Bertold 13623	Etel 12717	Irimie 8102	Laurențiu 21507	Rafila 102107	Valer 34083
Blanca 73224	Eugenia 37781	Irinca 22957	Lucia 24795	Rafael 103124	Vuta 107459
Bodog 39757	Eva 4220	Ioana 102133	Ludmila 107476	Regina 23121	Zoroastru 106197
Boldijar 102104	Fabian 65952	Jacob 106154	Lucian 32054	Reveica 94233	Zamfir 86341
Borbala 38900	Fani 107244	Ivan 94963	Ludovica 56332	Romul 79323	Zamfira 90545
Cristian 8274	Felicia 74130	Inocențiu 26749	Luisa 39743	Remus 108986	Susana 41646
Cornelia 4205	Felix 95346	Isabela 66918	Magda 75009	Robert 73386	Sofia 106193

Comandele rugăm a le trimite cu întoarcerea poștei, ca nu cumva să vindem doritul număr!

PREȚURILE

lozurilor de clasa primă:

1/8 (a opta) . . . 1.50 Cor.

1/4 (un pătrar) . . . 3- "

1/2 (jumătate) . . . 6- "

1 (loz întreg) . . . 12- "

TRAGEREA

19 și 21 Maiu n. e.

!!Tae acest bilet și-l trimite!! BILET DE COMANDARE.

Băncii Carol Kiss soc. pe acții în Budapesta, IV. Kossuth Lojos u. 13.
Rog a-mi trimite lozul nr. al loteriei XXIV., cl. I., planul oficios și la timp lista câștigurilor.

Prețul lozului: } il trimit în marce (timbre) postale, — sau:
} il trimit cu mandat postal (de bani), — sau:
} cor. il. } rog a mi-l trimite cu rambursă (utânvétel).
(Ce nu e bun, șterge!)

Adresa } Numele
deplină: } Locuința (strada)
} Posta ult. (comit.)

Lista

celor 55.000 de câștiguri a loteriei de clasă XXIV. r. ung. care din 110.000 de lozuri, vor fi sortate în decurs de 6 luni.

Cel mai mare câștig

1,000.000 cor.

(UN MILION COROANE)

1 premiu de	600.000
1 câștig de	400.000
1 »	200.000
2 »	100.000
1 »	90.000
2 »	80.000
1 »	70.000
2 »	60.000
1 »	50.000
1 »	40.000
5 »	30.000
3 »	25.000
8 »	20.000
8 »	15.000
36 »	10.000
67 »	5.000
3 »	3.000
437 »	2.000
803 »	1.000
1528 »	500
140 »	300
34450 »	200
4850 »	170
4850 »	130
100 »	100
4350 »	80
3350 »	40

55000 câștiguri și premii K 14,459.000

„Geogeană” institut de credit și econ. soaietate pe acții
în GEOAGIU — (Algyógy).

Primește depuneri spre fructificare:

Cu 4½%, dacă anunțul e scurt. Intr'ucit permite starea casei, aceste să replătesc și fără anunț;

Cu 5%, dacă sumele sunt cel puțin de 500 cor. și termenul de anunț 15 zile.

Cu 5½%, dacă să depun sume de 1000—2000 cor. cel puțin pe an, cu anunț statutar.

Sume mai mari, după învoeli speciale.

Depuneri de-ale corporațiilor culturale să retribuesc cu 6%.

Darea de interese o plătește institutul.

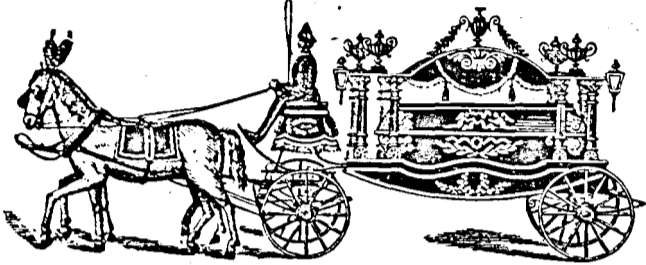
Interesele să capitalizează de două-ori pe an: în 30 Iunie și 31 Dec.

Depuneri și ridicări să pot face și prin postă, ori prin mandate de cec. De asemenea punem la dispoziția celor doritori cassette de economizare.

4—12 (256)

Direcțiunea.

1—10
(333)

BRUTUS BRASSAI

Întreprindere de înmormintări. — Magazin de mobile și atelier de măsur: ORĂȘTIE, Drumul țării Nr. 3.

Întreprinde: Transportarea morților; — are magazin de toate cele trebuitoare la îngropăciuni, dela cele mai simple până la cele mai pompoase. — Îngrijește însuși de îngropăciune, după clase proprii, în loc și în provincă! — Serviciu acurat și solid! —

Prăvălie și trafică!

În o comună de frunte din jurul Orăștiei, să află de închiriat prăvălie în lucrare, cu trafică, și care ușor poate căpăta și dreptul de crîsmă! În loc foarte potrivit, de frunte! Comună mare. Loc și pentru măcelărie. Locuință, cugnă, pivniță, cuglărie, grădină, grajd, tot ce e de lipsă. În prăvălie e și marfă, — care să predă cu preț potrivit.

Pentru informațiuni mai aproape a să adresa la administrația foii, care va da adresa.

(327) 2—3

Cine dorește călătorie

— bună și iute —

— de plăcere

6 zile
la **America**

acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp.

Cancelarie românească

HAMBURG

Raboisen 30.

(325) 4—26

Cel mai eftin izvor de cumpărare, e prăvălia de modă pentru dame și domni, alui **AUREL OPREAN, Orăștie (strada pieței).**

Oferă marfă modernă acum sosită pentru sezonul de primăvară și vară: Delen de spălat mtr. 26, 28, 30 și 35 cr. | Batiste de spălat mtr. 26, 35 și 65 cr. Cretone " 26, 30 și 32 cr. | Delen de lină francez mtr. 50—75 cr.

Stofe 120 cm. late dela 50—75 cr. per metru, și și mai scumpe.

Mătasă Luizin prima, de toate colorile fl. — 75 cr.

(334) 1—3 " Messalline " " " fl. 140 cr.

" Taffet " " " " fl. 140 cr.

Mare depozit: în stofe și mătase pentru haine și blouse. Umbrele și cordoane moderne. Dantele, aplicațiuni, și noare, bumbi, rüsch, mănuși de glacă și ciorapi, etc.

Noutăți în articole de modă pentru domni: în pălării, cravate, albituri, mănuși și ciorapi.

Deoarece mi-am arangeat prăvălia din nou, îmi permit a atrage atențiunea on. public, asupra faptului, că toate sortimentele le vînd cu prețuri moderate și fixe! — Rugîndu-mă pentru binevoitorul sprigin, semnez, cu toată stima **AUREL OPREAN.**

Mustre, trimit franco ori-unde! — Marfa neconvenabilă, o iau înapoi!

Editor și redactor responsabil: Alexandru Iozon.

La apotecarul CORNEL DEMETER

în Orăștie—Szászváros (lingă bisericile evang. reform.)

să capătă următoarele preparate de bun renume:

Preparate cosmetice. Pentru frumseță și curățenie!

Cream de benzoe mygdale, care servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea mânilor și feței, dînd totodată și o fineță deosebită! Delătorează tot felul de necurătenii de pe mână și față, precum: pete, bubife, zgrăbunțe, pistenii (mitesser), precum netezește și zbirăturile. Conținut nesticăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale, un săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine, și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea! Prețul 70 fileri (341) 1—10

Poudre-Veturien. Acopere foarte bine, în sau să observă că fața este pudrată. Întrebuințată pudra cu benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute, ce altcui se poate cauza vîntul și razele soarelui! Este în culoare albă, roză și galbenă. Prețul 1 cor.

Veturien-Parfeum. Veravioletta, cel mai bun parfum de violele, lăcrămioare și scumpie (iorgovan). Prețul 1 cor. 60 fileri.

„Ideal”, cel mai nou parfum. Prețul 2 cor.

Apa de gură „Cremsier”, (Albă sau roșie). Prin întrebuintarea apei acesteia nu devin dinții găunoși, — să delătorează durerea dinților, și să întăresc dinții și gingiile! Să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură! Prin întrebuintarea apei acesteia cu pravul de dinți „Cremsier”, devin dinții foarte frumoși, albi! Prețul 80 fileri.

Pravul de dinți „Cremsier”, prin întrebuintarea căruia devin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri.

Perii de dinți, fine. Alegere mare, în diferite prețuri. *Esență de China*: contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1 cor. 40 fil.

China tannopomada: pentru creșterea părului. Prețul 70 fil. *Oleu de nucă*: extract de nuca oleica, pentru conservarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat, 1 pachet postal de 5 kilo: 6 cor. 50 fil.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa corespunzătoare.

HANS STEPHANI

Hotel „Transsylvania”

Orăștie—Szászváros.

T. P. Am onoare a atrage atențiunea Onor. public asupra vinurilor mele curate și excelente ardelenesti, pe care le recomand a le întrebuinta în deosebit cu ocaziunea nunților, botezelor, festivităților, etc., cu următoarele prețuri:

Vinuri din a. 1908, la cumpărare de 60—70 lit. 36 fl. litrul
" " " 1907, " " " " " " 38 " "
" " " 1906, " " " " " " 40 " "

Risling, Seauvignon, Traminer sau Ruhländer, etc., dela 60 fileri în sus litrul, măsurat, ceva mai scump.

În Hotel să află în totdeauna chilia (odăi) pentru noapte, cu prețuri foarte solide: 1 odaie dela 120 până la 3 coroane.

Cost în abonament, în hotel sau dus acasă, cu 20 fl. pe lună amiaz și cină; sau numai amiaza cu 12 fl.

Rugînd on. public pentru binevoitor sprigin!

Cu stima **Hans Stephani**, hotelier.

(326) 3—15

DE CE

sufăr miile de bolnavi și dureri pentru a căror tămăduire este leac sigur? Nu trebuie să-și peardă nădejdea tămăduirii numai pentru-că n'au ajuns rezultat cu felurite leacuri zise bune, dar rămase fără efect. Miile de bolnavi vindecați dovedesc cu vorba și în scris, că folosind după prescripția medicală aparatul Electro-Vitalizer, s'au tămăduit de boale de cari în zadar și-au căutat ani de zile tămăduire altfel. (338) 1—4

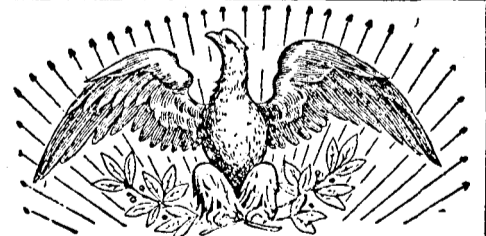
S'a dovedit ca distinsă cura electrică la nervozitate, slăbicie de nervi, reumă, dureri de cap și spate, boale nervoase de stomac, mațe, inimă, anemie și ori-ce fel de slăbicie! Despte acest fel de vindecare și despre aparatul Electro-Vitalizer, dă deslușiri amănunțite

cărticica „Cura Modernă Electrică”, despre

pe care o trimite gratis și franco în covertă ori-cărui care, scriind că a cetit despre ea în toaia aceasta, o cere dela

institutul de ord. medicală ELECTRO-VITALIZER

Budapest IV. Károly k. 2. félelmel. 60.

Cupon pentru carte gratis! Tăe-l și trimite!

Inst. medical „Electro-Vitalizer”
Budapest IV. Károly k. 2. félelmel. 50.

Rog a-mi trimite, franco, închis, cartea despre „Cura modernă electrică”, pentru bărbați ori pentru femei.

Numele.....
Comuna și posta.....

„Tipografia Nouă” în Orăștie.